

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

DEBRECEN VÁROS KÖNYV-
NYOMDA-VÁLLALATA,

ahova a lap szétküldésére vonat-
kozó felszólamlások küldendők. ::

Megjelen hetenként egyszer, szombaton, másfél iven.

Előfizetési ár: egész évre 12 kor., félévre 6 kor.

Egyes szám ára 30 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA-
TAL DEBRECEN, NYOMTATÓ-
UTCA 9. SZÁM,

ahova a lap szellemi és anyagi ügyeire vonat-
kozó összes közlemények, kéziratok, előfize-
tések és hirdetési díjak küldendők. ::

Aratógépek a határban.

II.

Nem kell hát holmi pesszimista hasonlatokat alkotni az arató munkások felesleges voltáról a mi hivatásunkra vonatkozólag. Én úgy látom, hogy ezeken az aratógépeken angol és német feliratok vannak. El kell hát a mi ifjainkat küldeni oda, ahol ezeket a praktikus aratógépeket feltalálták. A külföldre, a nagyműveltségű nyugati és északnyugati nemzetek közé minél több protestáns theologust kell kiküldeni. De nem úgy, mint csak tíz évvel ezelőtt is, az én diákkoromban, amikor legfeljebb csak a tiszteletes szénior úr s aztán egy-két pörge bajuszú esküdt-felügyelő láthatta meg az ő testi szemeivel a londoni nagy székesegyházat.

Hiszen jó, helyes dolog, ha első sorban is, az iskola falai között feltűnt tehetséges, szorgalmas diákoknak adatik az elsőség a külföldi egyetemek látogatását illetőleg, de hát nem lehet mindenki szénior avagy kontrascriba. Ma, amikor a legpompásabb vasúti összeköttetések vannak a külföld nagy metropolisaival, amikor a mi Szaboleska Mihályunk szavaival élve: „hamarabb eljut az ember Temesvárról Berlinbe, mint Temesvárról a szomszéd vármegyében levő Torontálvásárhelyre“, ma sokkal könnyebben keresztülvihető dolog, egy-egy egész csapat theologusnak a külföldi egyetemekre való kiküldése, mint ezelőtt csak néhány esztendővel is. Hadd lássanak, hadd tanuljanak a jövő nézedék papjai többet, mint mi csak egy évtizeddel ezelőtt is, amikor például engem egyik alföldi káplán barátom ilyen szavakkal beszélt le a genfi theológiára való beiratkozásról: Ugyan minek mennél te oda öreg, mikor egyszer téged Túrra hívnak káplánnak. Jobb dolgod lesz neked Túron, mint Genfben. Hidd el, hogy a Túr-gonyi Nagytiszteletű úr házvezető kisasszonya, Karola kisasszony olyan csirkepaprikást csinál, hogy nem eszik olyat Genfben a rektorprofesszor sem.

Évtizedekkel ezelőtt elég volt nekünk, ha egy-két jeles papunk, tanárunk, tanítónk kint járt a külföldön. Munkáik nyomán így is elég áldás fakadt. Ma azonban már más időket élünk. A mai Magyarországnak éppen az a legnagyobb baja, hogy a mi népünk legfeljebb csak az egyes praktikus találmányokat, gépeket vásárolgatja össze a külföldről, szellemileg azonban meglehetősen elzárkózik nyugati embertestvéreitől. Ha a magyar közigazgatás régi vezetői, kiválóságai, a régi magyar jogászvilág férfiai csak felényi reformot hordtak volna össze annak idején a külföldről, mint a mi szegény református egyházunk jelesei, akkor ma már oszladozófélen lenne az a bizonyos „balkánszag“ a magyar közigazgatás területéről, akkor Magyarország ma már Európának egyik minta-állama lenne.

Külföldi találmányok, gépek zörögnek, kattognak így aratás táján a magyar rónákon, a magyar gazdák búzatáblái között. S milyen különös dolog, a magyar intelligencia vezetői nem igen törődnek ezzel a jelenséggel. Nézik, tétlenül szemlélik, hogy ezeknek a mezőgazdasági gépeknek a nyomán, a munkások sorai közé beköszönt az elégedetlenség, az elégedetlenség nyomán ellátogat hozzánk egy-egy nemzetközi szellemi vigéc, egy-egy hazát, egyházat fumigáló kulturapostol, akinek minden törekvése abból áll, hogy a régi becsületes magyar munkásból nemzeti karakter nélkül való apacsot formáljon.

Nem jól van ez így. Miért követjük mi a virágból mérget szívó pókokat, s miért nem követjük a virág szirmai közül mézet szívó méhek gyönyörű példáját?

A mi nyugati embertestvéreink nagy metropolisaiban nemcsak aratógépeket tudnak gyártani a magyar rónák számára, nemcsak a destructív eszmék találnak odakint büntanyát, hanem éppen ezeken a helyeken nyer a legszebb formát, kifejezést a Krisztus evangéliuma, a protestantizmus, a valódi keresztény intelligencia. Nem ciril befűk vannak ezeken az aratógépeken felírva, nem Oroszországból, nem a zsarnokság, a vakhit, a felekezeti s a faji gyűlölség hazájából érkezik hozzánk a kulturának, a haladásnak eme

szemmel látható vívmánya, hanem a szabad, a nagy protestáns nemzetek hazájából.

Bizony elég szomorú dolog reánk nézve, hogy a magyar református intelligencia némely tagjai, — tisztelet a kivételeknek — nem igen akarják felismerni a mi hitünknek, a nyugati protestáns nemzetek hazájából eredő, s ma is onnan táplálkozó evangéliomi vallásunknak áldásait, értékeit; nem igen látják be, hogy a mai szomorú hazai munkás viszonyoknak egyik fő okozója az a sajnálatos tény, hogy a magyar intelligencia némely tagjainak a részéről hiányzik a vallásos élet megbecsülése.

A példa vonz. Vallásos életű mívelt urak mellett vallásossá lesz lassanként a köznép, a szegényebb néposztály is; vallástalan intelligencia mellett vallástalanná lesz lassanként az egyszerű nép gyermeke is.

Fejlesszük hát a református öntudatot fent és lent egyaránt. Becsüljük meg az egyházukat szerető, templomba járó világi embereket. Buzdítsuk őket a nép előtt való jó példaadásra.

Az alsó néposztály köréből pedig irtsuk ki azt a régi pogány világra emlékeztető, szitkozódni, átkozódni szerető ősi magyar tempót. Tanítsuk, neveljük őket úgy, hogy a jövő kor munkása ne arra kérje a Mindenható Istent, hogy az aratógép böles feltalálójának vegye el a szemvilágát, hanem igenis arra hogy nyissa fel ennek a szegény magyar nemzetnek a szeméit, hogy lássa meg, értse meg a magyarság is az evangéliomnak népeket szabaddá tevő erejét, hogy útát törjön a mi népünk sorai között is a Krisztus igazi tudománya: a felvilágosodás és a nemzeti jólét áldásthozó hatalma.

Baráth Imre.

Állami középiskoláink.

A letűnt 6 esztendő a magyar kulturának igen szomorú korszaka volt, mert az a fenkölt szabadelvű gondolkodás, mely felejthetetlen, nagy Eötvösünktől kezdve majdnem összes kultuszminisztereinknek tündöklő vezérsillaga volt és mely egyedül felelt meg a pártatlan, igazságra törekvő tudományos felfogásnak, egyoldalú felekezeti szempontoknak előtérbe való nyomulásával mindinkább elhomályosult és úgyszólván teljesen háttérbe jutott, ha csak most újonnan fel nem támasztják halottaiból.

Mert valljuk meg őszintén: A magyar nemzet tradícióival és a fajmagyar nép lelki strukturájával soha sem voltak azon ultrazelotikus világnézetek összhangban, melyeknek képviselői nálunk egyébként rendszerint idegen nevű egyének vagy őskonzervatív grófi családok voltak, lévén a magyar rossznak legtipikusabb sajátsága éppen a legnagyobb foku türelem mindennemű felekezettel és nemzetiséggel szemben. Az ultramontanizmus soha sem élt még a legvallá-

sosabb fajmagyar érületében se és csak mesterségesen plántálták azt be a lelkekbe, melyek addig mentesek voltak tőle.

Ez a szellem az utolsó években az egyetemtől lefelé az összes állami intézeteket kezdte megmételtyezni és képviselői oly egyének voltak, kik nem a tudomány zászlaját lobogtatták, nem a szellemi szelekció produktumai voltak, hanem a vallás cégére alatt az ecclesia militans hatalmi törekvéseinek fanatikus, minden más világnézettel szemben izzó gyűlölettel eltelt, felesküdt katonái, tarkítva a törtetőkhadával, kik meggyőződésüket minduntalan az uralkodó áramlatokhoz szabják. Az egyetem, a tudománynak és szabad kutatásnak szent csarnoka, éppenséggel nem volt ment oly egyének beözönlésétől, kik érdemtelenül foglaltak el katedrát, melyre semmi rátermettségek nem volt, avagy politikai szolgálatot (semper olet) teljesítettek és jutalomból nyertek el tanszéket.

Az egyetemeknek ilyfokú sülyedése semmiféle országban (Oroszországban se) nem észlelhető, mert még a legreakciósabb politikai rendszerű államokban is a tanszabadságot, a libertas philosophandit mindig respektálták és a tudományos meggyőződést se béklyókba nem szorították, se más szempontoknak alá nem rendelték, mert a műzsák szent hajlékát a politika szennyes hullámaiktól lehetőleg meg kell óvni.

És az a kultuszminiszter, bármily nagy képzettségű egyén is legyen az, nem áll az igazi tudomány magaslatán, ki nem a hamisíthatlan liberalizmusért bont zászlót és nem a szellemi szelekció alapján tölti be a tudományegyetem tanszékeit.

Mert a nagy Lessingnek mégis igaza van, mikor a tudomány embereit első sorban a jellem szempontjából bírálja el, hisz ez egyenlő az igazságra való lankadatlan törekvéssel, mit egyoldalú felekezeti neveléssel és ennek támogatásával nem lehet elérni, hisz a jezsuita morál már sok csapást mért az emberiségre.

És ha már tudományról és jellemről beszélünk, vajjon azok voltak-e igaz egyének „qui se laudabiliter subiecerunt“ és kik bölcsen illeszkedtek az egyházi dogmatikus felfogáshoz és saját meggyőződésüket a hivatalos egyházi felfogásnak alárendelték vagy pedig a kiátkozottak, kitagadottak, kik szenvedést és üldöztetést vállaltak el az igazságért?!.. A felelet nem nehéz, mert az emberiség igazi szentjei éppen azok voltak, kiket eretnokséggel vádoltak és halálig üldöztek és ha kérdezzük, mit köszönhet az emberiség ezeknek, nem nehéz a felelet, hisz az összes újabbkori tudományos vívmányok teljes ellentétben állottak az egyházi állásponttal.

Az igazi tudós olyan, mint a megszemélyesített igazság, melyről jól jegyzi meg Schopenhauer, hogy

nem egyéniségének ingerlő bájaival hatni akaró csábos nő, hanem szemérmes, spröd tartózkodásával tud mélyebb hatást gyakorolni, mert nem borúl boldog-boldogtalannak a nyakába.

Egy valódi filozófus tudós, ki a tudománynak önértékűségétől teljesen el van telve és ezt etikai tartalommal is betölti, mert az igazságot mindenkor tiszteli és bálványozza, nem fog sohasem földi hatalmaknak hódolni, sőt megveti a hizelgés és törtetés töviről-hegyére kifent bajnokait.

Goethe találóan mondja, hogy az igazat nem keztyűs kézzel szoktuk megmondani, hanem ököllel az asztalra csapvást.

Ha mást nem, legalább a tudományt ne kompromittáljuk a stréberség istápolásával, mert ezzel azt csak megszenteltelítjük.

Az a kultuszminiszter, aki a gerinctelen kapaszkodásnak, a törtetésnek volt pártfogója és nagyra-növelője, az nem foglalkozott sohasem komolyan filozófiával.

Mert éppen ez az igazi tudományos kultur-munka, mely mindennemű emberi gyarlóságtól, hiúságtól mentesíteni akarja az embert és magasabb erkölcsi nivóra emelni igyekszik őt és mely meggyőződését nem az uralkodó politikai áramlatokhoz alkalmazza, hanem éppen ezeknek fölé emelkedik.

Aki filozófiával foglalkozott, az a pártatlan igazság álláspontján van és nem csinál felekezeti politikát, nem bomlasztja még jobban az amúgy is szakadozott társadalmunkat.

Eötvös József báró volt a tanszabadságnak önzetlen barátja és ő állította fel azt a tételt, hogy a tudományos kutatás problémák szerint történjék és nem lehet az előadandó anyagot évekre megszabni, hisz nagy kérdés, vajjon egy tárgykör egy félév vagy év keretén belül elvégezhető-e; az ő szellemétől, mely az igazi tudomány magasztos mivoltától volt eltelve és mely az egyetemet az igazság-kutatás szent hajlékának tekintette és a betöltendő tanszékeknél sem politikai, sem felekezeti szempontoktól nem vezéreltette magát, az ő utódai, főleg az utolsó években, teljesen eltávolodtak és bármily ideális gondolkodás is volt életnézetük, — ideális liberálizmus etc — az egyetem méltóságos nyugalma igen nagy csorbát szenvedett alattuk.

Most azonban nem beszélünk bővenbben az egyetemekről, hanem áttérünk állami középiskoláinkra és a bennök meghonosodott állapotokra.

Aki protestáns intézetben kezdte tanári működését és a régi jó érában, mikor még átvették a protestáns tanárokat, állami szolgálatba lépett, meggyőződhetett arról, hogy akkortájt még egészen más

szellem uralkodott az állami gimnáziumok tantestületeiben, mint mainapság, illetve az elmúlt években.

Míg ugyanis régen a felekezeti tagoltság dacára a felülről is propagált liberális szellem uralkodott szelvényben, még a kir. kath. intézetekben is, mely utóbbiaknál sokszor csak a „kir.“ címet használták, csak hogy a felekezeti szempont ki ne domborodjék és úgyszólván valamennyi tantestület át volt hatva ama szellemtől, az Apponyi-regime beköszöntével, mintha annak szárnyát szegték volna, teljesen eltűnt és vele együtt az összes tanügyi reformtörekvések megbénultak; hisz pár évtizeddel ismét visszaestünk és a Csákyak, Wlassicsok és Lukács Györgyök alkotásai mind veszendőbe indultak.

Valamennyi testületbe az összes szakcsoportok túlsúlyossága dacára is becsempésztek bizonyos „harcos“ lovagokat, kik azonban nem a tudomány fegyvereivel mérköztek, hanem nagymérvű arroganciával és direkt békebomlasztó törekvéssel zavarták meg a testületek békés szellemét és megbillentették az ifjúság lelki egyensúlyát.

A régi nemzedékbeli állami kath. vallású tanárok nem ismerik ezt a beteges, romantikus, de a foga fehérjét is kimutatni tudó szellemet és undorral el is fordultak tőle; nem lévén az összhangban az ő konciliáns keresztyéni felfogásukkal és tudományos álláspontjukkal.

Ők maguk is igen sokszor fonák helyzetbe jutottak, hisz minden diskusszió alkalmával az említett „lovagok“ pengették az elvakult fanatizmus húrjait, úgy, hogy egy-egy szabadelvű gondolat, ha csak erős egyéniség agyában nem villant meg, alig tudott érvényesülni és még p. o. tiszta református vidéken levő állami intézet tantestületében akadt 2–3 ember, ki minden szabadgondolatot ab ovo lehurrogott és azonnal a „felekezeti izgatás“ imputálásának ravasz fegyverfogásához nyult, ha valami ily természetű kérdés megvitatásáról volt szó.

Ily egyénekkel most is nehéz boldogulni, mert nem a pedagógia logikai értékeivel rendelkeznek, hanem inkább a szenvedélyt felköltésének titkos rugóival, melyek az észbeli argumentumokkal homlokegyenes ellentétben állanak.

Az ilyeneknek a tanítása is többnyire a történeti tényeknek szándékos elferdítésén és szubjektív félre-magyarázásán alapul, úgy, hogy p. o. református tanulók ily előadás hallattára örökké kénytelenek a saját lelkiismeretükkel összeütközésbe jönni és szomorúan tapasztalják, hogy igaz protestáns meggyőződésüket mennyire lekicsinylik.

(Vége következik.)

Főtiszteletű püspök urunk Máramarosban.

Június hó 20-án ünnepi színt öltött magára Visk. A házakon zászlók lengtek, az út mentén zöldágak voltak felállítva. Reggeli 9 óra után ünnepélyes istenitiszteletre sereglettek a hívek. Az ódon templom falai nem voltak képesek befogadni a felsietőket. A templomban ismét püspök urunk imádkozott s tartott alkalmi beszédet, melyben a mértékletesség erényének gyakorlását sürgette főképen. Ez az intelem — főként a közel múltra tekintve vissza — nagyon helyén van ebben a gyülekezetben. A lakosság székely és szász beköltözöttek keveréke. A szászok azonban már teljesen megmagyarosodtak, legfőlegb egyiknek-másiknak németes neve emlékeztet a szász-eredetre. A keverék-lakosság sok erényeit vette át az apáknak; szorgalmas, jó hazafi, templomjáró. A nők kézimunkája kiállja a versenyt a kalotaszegi varrottással. A vidék női ide járnak a sajátos viski női varrás titkait eltanulni s ez a foglalkozás a viskieknek jól jövedelmez. Kézimunkájuk egy szép példányát, egy gyönyörűen kivarrott kendőt, mutattak be főtiszteletű püspök úrnak, melyet a főtiszteletű asszonynak ajánlottak fel s nyomban postára is adták. De talán épen a bőséges kereseti forrás idézte elő a viskiekben a mulatozás nagyobb méretű hajlamait. Érezik ezt ők maguk is, ennek a jele az, hogy a lelkési hivatal irántárában kész bekötött könyv áll rendelkezésre azok számára, kik bűnbánólag mérsékletes élet folytatására írásbelileg kötelezik magukat. Szomorú tünet, hogy néhány évvel ezelőtti időről olyan egyén részéről olvastuk a fogadkozást, akinek magának kellett volna tündökölnie, hogy mások is lássák az ő világosságát. De hát megtörtént, hogy a só megízeltlenül s nem csoda, ha maga a nyáj némi része is meg-megtántorodott; ám a nagy többségről ezt nem mondhatjuk. 1911. évtől kezdve máig 37 aláírással találkoztunk, nem számítva a korábbi aláírásokat.

A püspöki hatalmas intésre megindultan, magába szállva oszlott szét a sokaság, bizonyára bűnbánattól megindulva s fogadást téve a józan, mértékletes élet folytatására, a Krisztus parancsa szerinti viselkedésre. Az istenitisztelet végeztével a presbiterium gyűlése következett, amelyben az ifjú lelkész adott számot az egyház kül- és beléletéről. Elsőben is szívből fakadó szavakkal üdvözölte püspök urunkat s hálásan megköszönte, hogy látogatásával a viski egyházközséget kitüntetni méltóztatott, hol 40 évvel ezelőtt szerencsétlenül utoljára püspök Visket, a nagynevű s áldott emlékű Révész Bálint személyében. Visk nem tartozik a szegény egyházközségek közé. Ingatlan 170 hold föld, melyből 39 holdat a lelkész hasz-

nál. Közel negyvenezer korona tőkéje van. A 40-es és 50-es években az akkori lelkész Géresi László, Géresi Kálmán debreceni tankerületi főigazgató áldott emlékű édes atyja kezdte meg a gyűjtést s gyarapította hihetetlen sikerrel az egyház vagyonát. A lelkész beismeri, hogy pár évtized óta a viski egyházban a hanyatlás kétségtelen jelei kezdtek mutatkozni. Valamikor minden virágzóban volt itt, de ami még ma meg van, az már nem új vívmány és szerzemény, hanem a régi időkből még megmaradt hagyaték... Az iskola nem szaporodott, hanem apadt. Az összegyűjtött vagyon nem gyümölcsözött, hanem porlott... A templom régi, avult és kicsiny a hívek befogadására s az új építésre áldozatkészség nem jelentkezett. Örömmel dicsekszik azonban azzal, hogy immár a legutóbbi időben a régiek kezdenek elmúlni s mindenek megújulni. Az egyház tőkeereje hasznosan van, gonddal elhelyezve; erős a vágy, sőt érik az elhatározás, hogy új templomot emeljenek. A presbiterium kezdeményezésére belmissziói munkálatok indultak, egyházi énekhar szervezésének küszöbén állanak. A gyülekezet alkotni, teremteni akar, nagy dolgok megvalósítását tűzte ki maga elébe célul. A főtiszteletű püspök úr támogatását, tanácsát kéri a nagy munkában. Végül bejelenteti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium Nagy Károly és Orosz Vince tanítókat 40 évi hű szolgálatuk méltánylásául díszéremmel tüntette ki, mely éppen az előző napon érkezett meg a lelkész kezéhez. Püspök urunk felhívására a lelkész elismerő szavak kíséretében átadta a nevezetteknek a díszéremet, kik megköszönve a nem sejtett kitüntetést, hálás szívvel fogadták azt s kötelezték magukat, hogy amely kevés idő még hátra van, továbbra is hív sáfárok lesznek az Ur veteményes-kertjében.

Püspök urunk a tegnapi szeretetteljes, lelkes fogadtatás után szívélyes szavakban köszönte az üdvözlést s hasonlóval kívánta azt viszonzni. Neki már volt alkalmá némi érintkezésben lenni a viskiekkel a lelkészválasztás idején. Akkor azt a reményt táplálta a viskiek felől, hogy itt úgy belső, mint a külső intézményekre boldogan hivatkozhatnak. A személyes széttekintés s önbeismerés után azonban nála ez a perspektíva kissé ködbe készült borulni. Azonban a tapasztalt lelkesedés, a felbuzdulás, a nemes felindulásból következtetve érzi, látja, hogy az egyház életének hajója forduló ponthoz jutott. Itt az iskolák, a templom életéből csak a múlt dicsőségét látjuk, de ez nem elég: dolgozni, áldozni kell a jelennek is. Tudja, hogy az elnyomatás csüggedéssel jársennek nyomában könnyen felburjánzik az iszákosság hajlama. Aztán az elfásultság jelei szoktak mutatkozni. De örömmel, jó reménységgel állapítja meg, hogy itt az akarat a jóra megvan, a hatékony jó ko-

vász immár a tésztában működik s tápláló kenyeret fog előállítani. De figyelmezteti a presbiteriumot, hogy itt egy ember magára hagyatva nem elég. A lelkész eléghet a buzgóság oltárán, a nélkül, hogy az óhajtott siker bekövetkeznék, ha a presbiterium a lelkész mellé teljes erejével oda nem áll. A kényelem párnájában a halál tövise rejlik. Mások haladnak s ha mi is előre nem törünk : az út porában maradunk és pusztulunk el. Látja, hogy a hívek templomjárók, értesült, hogy az ifjak tömörítése kezdőben van, hiszi, hogy lesz itt új, hatalmas templom rövid időn, mely méltó lesz az ősök dicsőségéhez. Erőkifejtésre van szükség, mert bár ő igéri, egyházkerülete kormányzó-sága nevében is a támogatást, de itt is igaz a példabeszéd : segíts magadon s az Isten is segít. A hit, az erkölcs, a mértékletesség, a szorgalom, a leghatalmasabb gyarapító. Ezekre a hatalmakra támaszkodjanak a hívek. Vajha erőt adna az Úr, hogy a viskiek új templomának felavatásakor újból együtt találhatná a presbiteriumot! Isten áldásának kívánása után a két kitüntetett tanítót is üdvözölvén püspök urunk, időt vett a tisztelgők fogadására, az iskola megvizsgálására, látogatás-tételekre. A tisztelgők együttes vezetője és szónoka Ilosvay Lajos r. kath. plebános úr volt, ki a meleg keresztényi testvérszeretet hangján üdvözölte püspökünket. Az üdvözlésre püspök urunk benső érzelemtől áthatott hangon, igaz szeretettel válaszolt s kérte, hogy a békés, egyetértő, testvéries indulatot továbbra is hiven ápolják. Jó későn vehette kezdetét a díszlakoma. E miatt merült fel az a gondolat, hogy Técsőre ne vonaton, hanem kocsikon történjék az átmenetel s erről a técsőiekhez értesítés is ment. Azonban a megállapított terv gyors megváltoztatása zavarba hozta volna a técsőieket s válaszukban az eredeti terv fentartását kérték. A vonat pedig nem vár. E miatt rövidre kellett fogni a viski gazdag ebéd menetét, ahol pedig a viskiek az étteremben megjelent csinos fehér magyaros ruhába öltözött leánykák magyaros társas táncát is be kívánták mutatni. Gyönyörűen indult s folyt a daliás tánc (legények nélkül!), de a végét már nem lehetett megvárni, hanem szívélyes búcsúzkodás után sietni kellett a bustyaházi állomáshoz. Meg kell említenem, hogy a viski legények díszes bandériuma azzal a számítással oszlott szét, hogy a tervváltoztatással Técsőre kocsin utazó püspök urunkat egész odáig elkísérik. Az eredeti úti tervhez való visszatérés miatt aztán az összeszedelődzködés késett. Már útban volt a püspök, több kocsikísérettől követve a bustyaházi állomásra, mikor az otthon maradt vitézek gyorsan lóra kapva, az országút derékszögű hajlásánál, egy sík réten keresztül út nélkül vágatva, elébe kerültek a kocsiknak. Gyönyörű látvány volt a repülő lovak rohama; vezetőjük

kezében zászló lobogott s hamar a püspök kocsija mellé s elébe sorakoztatta a dübörgő paripákkal az ügyes legényeket. Az állomáson megdicsérte a püspök az ügyes lovasokat s szívélyes kézfogás után vett tőlük búcsút. Ez is jól esett a lelkes vitézeknek, de még jobban szerették volna, ha Técsőig kocsin utazva megmutathatták volna püspök urunknak, hogy melyik a különb huszár : a viski-e vagy a técsői? Minekelőtte azonban Técsőre érkeznénk, referálnunk kell arról is, hogy a lelkészi iroda s a számadások ügye hogyan áll? Az irodai vezetés példás, a számadás az elfogadott s gyakorlatban álló keretben kifogástalan. Az anyakönyvek rendben voltak. Ezek jó részben még a volt helyettes lelkész, Mikó Imre buzgólkodásának a gyümölcsei, de kétségtelen jelek álltak a vizsgálat előtt arra nézve, hogy a jelenlegi vezetés a megkezdett nyomokon nagy buzgalommal és reményteljes sikerrel halad.

Június 20-án délután 3 óra 55 perckor érkezett meg püspökünk kíséretével a técsői állomásra. A lelkes fogadtatás fényes jelei már az állomáson jelentkeztek. Dévay József, a járás főszolgabírája üdvözölte elsőben püspök urunkat. Majd a nagyszámú díszes kocsikon elhelyezkedve, hosszú páros sorban felállított lovas banderiumtól kísérve, megindult a menet, s egy kis kanyarodást is tévén a lakosság előtt való maga bemutatására, a zöld fenyőgalyakkal díszített paróchia előtt állott meg, hol Tóth Ferenc, a 34 év óta lelképásztorkodó buzgó lelkész fogadta ismét az érkező püspököt lelkes üdvözléssel. Alig telepedtek meg az utazók : csakhamar a templomba siettek, hol az iskola évváró vizsgája ment végbe. Ennek végzetével püspök urunk az eredmény felett érzett megelégedésének adott kifejezést s elismerő és buzdító szavak után bezártnak jelentette ki az iskolai tanévet, megújhodást kívánván úgy a tanítóknak, mint a növendékeknek. Este a lelkészlakon volt népes társaságban kedélyes beszélgetés s vidám felköszöntők mellett barátságos vacsora, melyen a városi intelligencia jelentékeny számmal volt képviselve. Június 21-én reggel volt az ünnepélyes istenitizsület, amikor ismét püspök urunk végezte az egész katedrai szolgálatot. Intett, buzdított, lelkesített, gyújtott hatásos beszédével, melynek minden szavát úgy itta fel a hívők lelke, mint szomjú föld az áldást hozó, éltető esőcseppeket. A presbyterium diszülésében a lelkész a szokott jelentést megtette. Jelezte, hogy a técsői egyház vagyoni ügye rendben van. Szektáriusok nincsenek, az úrvacsorát szép számmal veszik fel (ünnepenként 450—500) a hívek. Az egyházi adó tekintetében hét osztály van felállítva, maximális adó 8 kor. Ennyit fizet az is, aki történetesen épen 450 korona állami adót fizet. A múlt évben 104 született s csak 48 halt meg. A belhivatalnokok közt igaz béke s benső

barátias viszony áll fenn. A hétköznapi istentisztelet látogatása lanyhul, vadházas összesen 3 pár van. Az egyháztalálkozók, az egész gyülekezet általán véve mértékletes életű, munkás és takarékos is. A különböző vallásfelekezetek között harmóniás a viszony. Azonban sok az egyházi adóhátralék. A hívekre nagy áldozat adója vár: a templomújítás terhes feladata.

Püspök urunk megnyugvással vette tudomásul a jelentést, csak két pontra tett észrevételt. Egyik a hétköznapi templomlátogatásban jelentkező visszaesésre vonatkozott. Buzdítja a presbiteriumot, hogy minden erejével oda hasson, hogy a régi szép szokás újból felelevenedjék. Ezenkívül nem tartja igazságosnak püspök urunk az egyházi adófokozatokat. Magasabb jövedelemből könnyebb sokat adni, mint a kicsiből keveset. Gondoljanak arra, hogy ha jó is a jelen: a közel jövő alkotásai elől nem lehet elzárkózni. Ilyen fényes gyülekezetet már más templom illet meg. Népszerűvé kell tenni tehát az igazságos adókulesot. Ma már az Alföld lakói is beismerték ennek elkerülhetetlen voltát s a maximális adótétel mellőztével az állami adó után róvják ki az egyházi adót. Ettől itt sem szabad idegenkedni. Egy kis kedvetlenséggel jár ugyan eleinte, de veszedelmesebb az a rázkódás, mely könnyen előáll, ha váratlanul szokatlan, rendkívüli szükség merül fel az egyház gazdaságában. Püspök úr figyelmeztető szavait a presbiterium köszönettel fogadta. Meg kell emlékeznünk a tisztelgő küldöttségekről is. Ilyenek voltak a római katolikus egyház képviselője Buday Sándor plébános szónokkal, ki mintaszerű szép beszédben fejezte ki örömét, hogy püspökünket üdvözölheti; Egressy János a görög katolikus egyház képviselőivel; Lázár Mayer az izraelita hitközség küldöttével; Benkő Lajos a kir. járásbíróssággal, lendületes, magvas beszédet mondott, Molnár Ferenc tanító a városi tanítótestület élén tisztelgett, Dévay József főszolgabíró a járási közigazgatási tisztviselőkkel jelent meg. Délben gazdag társasbéd volt a városháza nagy termében, hol mintegy 120-ra ment a vendégek száma. Említsünk meg még annyit a técsőiekről, hogy határuk megtermi ugyan a lakosság részére szükséges kenyeret, de eladásra a terméskből nem jut. Állattenyésztése virágzó, gyümölcstermése gazdag s ebből kedvező esztendőkből sok ezret vesz be a lakosság. A szokásos látogatást mint másutt, itt is nagy figyelemmel gyakorolta püspök urunk.

Június 21-én d. u. 3 óra után kikísérve a figyelmes közönség sok százától, Hosszúmezőre indult a püspök úr. Utközben Taracközön nagy közönség várta s fogadta s Réthy Lajos főgondnok melegen üdvözölte, egy kis leányka pedig pompás virágcsokrot nyújtott át. Az üdvözlésre püspök urunk szívélyes szavakban válaszolt. Csak megálló hely lévén a taracközi álló-

más, sietve kellett az utazóknak visszazállani a vasúti kocsiba. Hosszúmezőn az állomáson emelt diadalkapuvál Szaplóczay Lajos főszolgabíró óriási közönség élén várt a főtiszteletű püspök úrra s tartott nagy ováció közepette üdvözlő beszédet. Beljebb, a 2-ik diadalkapunál Papp Kálmán községi főjegyző fogadta püspökünket; a közönség nagy tömege között feladat volt a paróchiára jutni, hol Nagy Endre lelkész várta az érkezőket. Jóformán le se lehetett ülni: siettünk a templomba, mely már szorongásig telve volt. Ezen a napon püspök urunk sok egyéb üdvözlő beszédekre adott válaszában kívül immár a második istentiszteletet tartotta. Szónoki erejének teljességében hangzottak a buzgó imádság szavai után az intő, lelkesítő igék ajkairól s mikor amiatt lehetett volna aggódni, hogy immár kifárad, kimerül: akkor zendült fel hangja még lelkesebben, még szívrehatóbban. Azonban bármennyire igyekeztünk is az időt kihasználni: az iskola tüzetes megvizsgálására már nem jutott idő. De azért a napot az iskolás gyermekek előtt is emlékeztetéssel tette főtiszteletű püspök urunk azzal, hogy az iskola udvarán szép körbe sorakozott gyermekekhez elmenvén, beszédet intézett hozzájuk s gyermeki felfogásukhoz lehajolva, buzdította őket Isten-, haza- és emberszeretetre. Majd a különböző küldöttségek fogadása után az anyakönyvek, a számadások megvizsgálása következett. Alig hinné az ember, hogy ezen a helyen 12,899 korona 72 fillér a bevétel s 12,604 korona 92 fillér kiadás volt 1912-ben. A presbiterium díszülésén megtörtént a szokásos beszámolás s az azokra tartozó püspöki észrevétel sem maradt el. Este az egyik tágas iskolai tanteremben magyaros vacsora volt, melyen az értelmiség, a községi képviselők és a presbiterek nagy számmal vettek részt. Természetes, hogy a felköszöntőkben itt sem volt hiány. Ki kell emelnünk, hogy az izléses vacsorát Nagy Endre lelkész barátunk kedves nejeének páratlan gondossága mellett házilag állították elő. Magyaros szívesség, kifogástalan felszolgálás (többnyire polgárleánykák teljesítették) tették élvezetessé az estét s közel volt az éjjél, amikor a még tovább is szórakozó vendégektől elbúcsúztunk. Másnap reggel 9 óra 25 perckor Máramarossziget felé indultunk, ahova 10 órakor érkezünk meg.

Veress János.

Emlékbeszéd. Irta és elmondta *Szikszay András* ibr. lelkész.

(Folytatás és vége.)

Mint predikátor, nem tartozott a kiválóbb szónokok közé; de világos, tiszta előadásával, lágy, csengő hangjár előterjesztett buzgó könyörgésével mindenkor le tudta bilincselni hallgatóit. Hívei Bai-

sán is, Paszabon is látogatták az Isten házát, ahol sokszor gyönyörködtek tiszta csengésű, biztos felső terceiben. Paszabon nem is művészi szónoklatokra, nem tudóskodó, könyveket bújó papra, hanem főként a nép közt forgolódo, mintaemberre volt szükség. Emberre, akinek szájában álnokság nem találtatik, aki maga a megtestesült kötelesség, munka és jóakarat. Veress Jánost azért rendelte Isten a kedves, jó emlékü Balsáról más állomásra, hogy ott példa legyen. Fülébe csengett szüntelen a Megváltó intése: „Úgy fényljk a ti világosságtok, hogy mások is látván jócselekedeteiket, dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat“. A másik intést se feledte soha: „Ha a só megízeltlenül, mivel sózattatik meg?... Nem jó azután semmire“. A mi barátunk új órhelyén só volt, világosság volt népe között. Ma mindenütt sok híve van a nyolc, sőt a 4—5 órai munkaidőnek, sok híve van annak a nemzetpusztító rendszernek, hogy miképpen lehet egy-egy drága munkanapot semmittevással, vagy ennél is rosszabb dőzsöléssel és szerencsejátékkal agyonütni. Megbízhatatlanság, vesztegetés, demagógia jó talajra leltek akkortájtban népünknel egyebütt is, Paszabon is. Hogy hova sülyedhet a közérköcs, fényes példa szolgál itten ennek bizonyítására, amidőn egyházi előljáróvá választott egyik atyánk fia cinikus gúnnyal jegyezte meg, hogy ő nem érti a választó egyháztagokat, hiszen ő az egyházi törvény I. t.-c. 109. és 122. §§-ai értelmében nem is volna választható. (Ezek a §§. ugyanis a feddhetetlen életről beszélnek.)

Hogy híveit, községét jó példájával 20 év alatt nem tudta átfórmálni, hogy a megürült paróchia körül a választási harc folyamán szennyes vizek hullámai csapkodnak: annak okát nem volna igazság csak az egyik oldalon keresni. Végre is, hogy korteskedés lehessen, ahöz legalább is két tényező kell: választó közönség és... jelöltek.

De bármi történjk, akármi következék is, az ő nemes irányú hatását és maradandó alkotásait alacsony irigység bármiként törekedjk is kisebbiteni: én hiszem és vallom, hogy szelid, nemes lelkének nyomai sokáig látszani fognak Paszabon. Szükségtelen azt hánytorgatni, hogy könnyű volt Paszabon építeni, alkotni, amikor megvolt hozzá készen minden. Először is nem volt meg minden, másodsor nem is mondjuk, hogy csodát tett, csak felismerte és munkába állította a meglevő anyagi erőket, a szellemi, erkölcsi élet emelésére használta fel. Tette kötelességét! Én Istenem! hát kíván tőlünk akárki is egyebet?... Kedves szolgatársak! Hát megteszük ezt kifogástalan hűséggel és ügyességgel mindannyian?... Bárcsak úgy lehetne. Bár ne hevernének haszon nélkül sehöl gyülekezeteinkben kamatot nem hozó anyagi és lelki erők. Bár ne pusztultak volna el már sok helyen meglevő drága értékek és ne pusztulnának szüntelen!... Hívei egyrészének az a kifogása, hogy nem volt elég erélyes, bátor, szókimondó. Mintha ismernők a forrást, ahonnan az ilyen ítéletek származnak... Lett volna csak erélyesebb, kíméletlenebb: ugyanazon forrásból származott volna az „erőszakos zsandár“ nevezet... Emberek dicsérete, emberek helybenhagyása, hiszen kedves dolog, jól esik az is; de kedvesebb a lelkiismereté, az Istené!... Veress Jánost azt a helybenhagyást nyerte meg... Kár, hogy tevékeny élete, alkotó

munkássága nem terjedt tovább, paszabi működését jóformán csak 17 évre lehet tenni.

1910-ben már sajnosan kezdte érezni, hogy erős szervezete meg van támadva. Lelke is sebeket kapott csakhamar olyan helyekről, ahonnan legkevésbé várta. Amely családdal barátságot kötött, az a viszony fenn is állott zavartalanul mindvégig. Paszabon egy ilyen viszony lett összetépvé váratlanul. Szelid, fogékony kedélyén mély sebeket vágta a hirlapokba is bekerült rágalmak. A társaságtól csakhamar visszavonult. Akinek dalai a „tiszamenti köztársaságot“ a Tiszamenti dalárdában 20 évig gyönyörködtették: az egyszerre megszűnt dalolni. Ahol egykor lelkészek, tanítók kezét fogva, páratlan egyetértésben törekedtek egy magasabb szellemi élet, egy örömteljesebb világ teremtésére; ahol a tiszaparti füzesek, a Cakód, Morotva vár stb. Ibránytól Szabolcsig annyiszor visszhangzottak a Veress János csengő, kedves hangjától: ott egyszerre csend, méla csend lett. Veress János nem dalolt többé... Sebzett testtel, bánatos lélekkel valóban nem kívánatos többé a dal.

Az utolsó két év a szomorú készülődés, a keserű megválás ideje volt. Csak legközelebbi barátait látogatta meg egyszer-egyszer; visszavonult a család édes enyhelyébe. Igen, a Veress János családja édes enyhely, ker. papi család volt. Látni kellett azt, leírni alig lehet, micsoda bensőség, micsoda összhang volt e családban! Mily tökéletesen egészítették ki egymást a Veress János komoly, szemlélődő, megfontolt lelke s a Gonda Erzsébet vidám, repeső, mindig sebesen dobogó szíve. A komoly figyelő együtt szemlélvén őket, önkéntelen felsóhajtott: „Csodálatos, Uram, a te bölcsességed, ahogy egymásnak alkotod és összevezéred a szíveket!“

A paszabi paróchia kedves állomása volt minden, az élet útain arra utazóknak, főként a lelkésztestvéreknek és közelebbi barátoknak. Az a hajlék a családfő mély vallásossága, nem hivalkodó emberszeretete s a családjánya páratlan szívessége és kedves figyelme által volt megszentelve. Az a család — apraja, nagyja — zoltárainkat naponként énekelte, a vett örömköért, lelki-testi áldásokért buzgó hálákat adván. Látni kellett azt, leírni alig lehet, mint énekelte őt a három éves gyermek legszebb zoltárainkat, miként tudott ez a munkában naponként megfáradt, komoly férfi a gyermekek nyelvén beszélni, miként tudta fejleszteni kedélyüket, mily ünnepi komolysággal tudta korlátok közé szorítani a mederből kitörni mindig kész kicsiny patakokat. Én sokat elmondtam, újra mondom, hogy oly méltósággal és mégis gyöngédséggel bánni a gyermekekkel senkit se láttam.

De végzem már is hosszú beszédemet, 1912-ben már tudta, hogy napjai számlálva vannak. Ha valaki szokott frázisokkal biztatta, bosszankodva jegyezte meg: „azt hiszik, hogy engem üres szavakkal meg lehet csalni, el lehet hitetni, mint egy gyermeket“. Tudta és mégis remélt... Reménykedett az ő gondviselő Atyjának jóságában, akivel a lelkét szüntelen összekötve tartotta. Remélt, de házát elrendezni törekedett. Az Úr szavát hallotta: „Rendeld el házadat, mert meghalsz és többé nem élsz!“ Rendezgetett hát. A gyámpénztárt erősebb vállakra adta át; a papi tagot a mai viszonyoknak megfelelő bérért törekedett újra kiadni, hogy amíg betegen élhet, s amíg majd családja élvezheti a jövedelmet: nagyobb

darab kenyérük legyen. A legjogosultabb önszeretet volt ez a mások kára nélkül. És im egy éjjel, amikor betegem, láztól lassan emésztve, néhány percre talán éppen elszenderedve, a munka és betegség fáradalmait aggódó családjával együtt pihenni remélt: a csöndes ház ablakait barbár, vad kezek összezúzzák... Ez a lelketlen durvaság ütötte lelkén a legnagyobb sebet, ez nem is tudott behegedni. „Én azt hittem — úgymond —, hogy minket itt mindenki szeret; most látom, mennyire csalódtam. Atyám! bocsáss meg nekik, nem tudják, mit cselekesznek.“

Csalódtál te is, csalódunk mind, akik a Krisztust szolgáljuk. Csalódunk, ha azt hisszük, hogy elismerés, hála lesz jutalmunk... Legtöbbször úgynevezett munkatársaink, akik egy tálba mártanak velünk, szemlélik irigy szemekkel sikereinket, boldogulásunkat, az alapjában mindig hálás szívű nép nyilvánuló elismerését. Ellenségeink az ő barátaik lesznek, kikkel aztán, arra való képesség hiánya miatt a széles körű, sokoldalú, egyházkormányzó, építő és védő munkakört s igehirdető tevékenységet nem tudván megmérni óraszámra: szóval és írásban kérdéseket támasztanak s kételyeket vetnek. Mint a szomszéd föld az esőt, oly módon isszák a demagóg ponyvairodalom ama termékeit, amelyek a papi állást, a papi hivatást gúnyolják és ostromolják. Ezzel az eljárással a gyülekezet békéjét, egységét, az egyház-építő munka sikereit veszélyeztetik; tudva vagy tudatlanul szektáskodó törekvések előmozdítóivá lesznek.

Idvezült testvérünk! E tekintetben valóban csalódtál: mindenki nem szeretett, nem is szerethetett. Jajj is lett volna neked, ha mindenki szeretett volna! Egyben azonban nem csalódtál: a jók szerettek... Híveid is szerettek, hiszen áldozni is készek voltak, hogy egészséged visszaállításában, hogyha lehet, segítsenek. Özveggyed és árváid súlyos helyzetén is csaknem egyakarattal, nagy áldozattal siettek könnyíteni. Legyen köszönet és hála érte nekik! Mi köszönjük ezt meg te helyetted a paszabiaknak.

Legyen áldott az ő határuk hamvaideért, árváideért, akiknek ügyét könnyörülő szeretettel felfogták. Diadalmaskodjék közöttük az igazság a hazugság felett, lakozzék az Úr kegyelme templomukban, iskoláik- és házaikban.

És most, drága emlékű barátunk, vedd kedvesen e csekély áldozatot, mellyel mi, a te testvéreid, emlékednek áldoztunk. Én így látlak téged, ember gyarlóságaidtól megtisztulva, így akarjuk megőrizni s az utókornak átadni lelki képedet. Amen.

A július—december félévi kongrua kimutatása.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium az 1913. évi II-ik félévre a következő összegekben utalványozta a lelkészi fizetékieskiegészítéseket, ú. m.:

Abádszalók (Tisza) 240 K 34 f. Adorján hátr. 543 K 49 f., 1913 II. f. 481 K 44 f., összesen 1025 K 23 fillér. Ajak 613 K 35 f. Albis 266 K 91 f. Amac

387 K 82 f. Anacs 420 K 74 f. Angyalos 340 K 86 f. Ant 153 K 39 f. Apa 279 K 44 f. Apagy 407 K 33 f. Apátkeresztúr 608 K 41 f. Aranyosmegyes 208 K 51 fillér. Árpád 134 K 32 f. Ártánd 44 K 01 f. Asztély 307 K 18 f. Atya 340 K 43 f. Bábony 286 K 04 f. Bácsaranyos 462 K 45 f. Badaló 140 K 90 f. Bajj 191 K 58 f. Báka 441 K 67 f. Balazsér 543 K 91 f. Balsa 117 K 94 f. Bályok 224 K 57 f. Gádosros 407 K 15 fillér. Barabás 54 K 53 f. Batiz 451 K 26 f. Battyú 168 K 24 f. Bélzerind 402 K 93 f. Belényes 224 K 76 fillér. Belényesújlak 309 K 05 f. Bene 437 K 46 f. Benk 461 K 17 f. Bere 457 K 53 f. Beregújfalu 152 K 71 fillér. Beregszászvérgárdó 415 K 64 f. Berencs 124 K 03 f. Berettyószentmárton 404 K 81 fillér. Berkesz 314 K 75 f. Besenyőd 446 K 61 f. Beszterec 536 K 64 f. Bezdéd 372 K 22 f. Biharfélegyháza 263 K 71 f. Bilke 607 K 86 f. Bogát (Nyir) 303 K 86 f. Bogyoszló 173 64 f. Borosebes 341 K 53 f. Borzova 519 K 80 f. Borzsova 471 K. Bótrágy 57 K 64 f. Bökény 509 K 94 f. Búlesú 413 K 87 f. Bunyaszekszárd 438 K 46 f. Békésesaba 462 K 44 f. Czégenydányád 478 K 78 f. Csaholcz 280 K 83 f. Csarodá 147 K 64 f. Császló 483 K 68 f. Csatár 214 K 39 fillér. Csécse 512 K 37 f. Csenger 216 K 27 f. Csengerbagos 338 K 92 f. Csengerújfalu 337 K 71 f. Csepe 489 K 88 f. Cserepeskenéz 485 K 37 f. Csermő 417 K 07 f. Csetfalva 396 K 33 f. Csokaly 302 K 53 f. Csomaköz 232 K 23 f. Csonkapapi 198 K 52 fillér. Csorvás 329 K 36 f. Dabolc 382 K 63 f. Dancsháza 232 K 79 f. Dara 319 K 86 f. Darnó 490 K 55 f. Daróc 179 K 16 f. Darvas 273 K 64 f. Déda 390 K 39 fillér. Demecser 353 K 68 f. Dengeleg 469 K 87 f. Dobra 174 K 70 f. Dolha 441 K 27 f. Domahida 502 K 50 f. Egri 413 K 93 f. Élesd 201 K 49 fillér. Encsencs 258 K 49 f. Eperjeske 414 K 72 f. Éradony 358 K 72 f. Érendréd 186 K 36 f. Érkeserű 245 K 65 fillér. Érkörtvélyes 332 K 69 f. Érolaszi 441 K 14 fillér. Értaresa 443 K 49 f. Erdőgyarak 130 K 37 fillér. Fábriánháza 233 K 24 f. Fancsika 456 K 64 fillér. Feketeardó 364 K 07 f. Feketót 371 K 40 f. Feketepatak 297 K 62 f. Felsőábrány 476 K 99 f. Felsőjózsa 126 K 15 f. Fenes 193 K 49 f. Fényeslitke 167 K 51 f. Feltőszalmás 262 K 66 f. Forgolány 468 K 23 f. Fornos 333 K 62 f. Fugyi 371 K 92 f. Fugyivásárhely 331 K 63 f. Fülöpös 364 K 42 f. Fülöpösardóc 470 K 63 f. Gelse 539 K 41 f. Gáborján 205 K 31 f. Gacsály 268 K 84 f. Gálospetri 380 K 62 f. Garbole 547 K 60 f. Gebe 403 K 24 f. Géberjén 468 K 70 f. Gece 572 K 42 f. Gelénes 211 K 18 fillér. Gemzse 433 K 64 f. Gencs 385 K 94 f. Géres 277 K 32 f. Geszteréd 384 K 57 f. Gödényháza 484 K 26 fillér. Gulács 141 K 43 f. Gút 257 K 89 f. Gyorok 272 K 93 f. Györtelek 283 K 24 f. Gyula 250 K 91 f. Gyulaháza 159 K 46 f. Gyulaj 1913 I. f. hátr. 122 K

41 fillér, 1913 II. f. 272 K 82 f., összesen 395 K 23 fillér. Gyulavári 136 K 29 f. Gyügye 439 K 06 f. Gyüre 434 K 96 f. Hajdudorog 393 K 72 fillér. Halábor 486 K 97 f. Halmi 340 K 10 f. Harangláb 373 K 36 f. Hegyközkovácsi 358 K 34 f. Hegyközpályi 1913 I. f. 178 K 29 f., 1913 II. f. 284 K 59 f., összesen 462 K 88 f. Hegyközszáldobágy 356 K 59 f. Hegyközszentimre 121 K 80 f. Hegyközszentmiklós 154 K 56 f. Hegyközújlak 297 K 73 f. Hérmánszeg 348 K 92 f. Hertelendyalva 359 K 06 f. Hete 184 K 94 fillér. Hetyen 194 K 80 f. Hirip 265 K 10 f. Hodász 419 K 76 f. Sándorhomok 527 K 21 f. Ibrony 350 K 82 fillér. Ilk 436 K 44 f. Iriny 502 K 01 f. Istvándi 341 K 28 f. Izsnyéte 140 K 26 f. Jákó 1913 I. f. hátr. 493 K 08 f. 1913 II. f. 496 K 87 f., összesen 989 K 95 fillér. Jákóhodos 108 K 70 f. Jánd 206 K 31 f. Jármí 417 K 79 f. Józsefháza 341 K 89 f. Királydaróc 446 K 10 f. Kajdanó 537 K 63 f. Kakszentmárton 354 K 65 f. Kállósemjén 470 K 91 f. Kaplony 468 K 03 fillér. Kántorjánosi 161 K 11 f. Kanyár 182 K 84 fillér. Karász 329 K 56 f. Kék 367 K 45 f. Kékese 346 K 32 f. Késemjén 433 K 20 f. Kérés 501 K 73 f. Kétz 461 K 83 f. Kigyós 175 K. Kisbégány 291 K 82 fillér. Kishodos 436 K 60 f. Kisjenő 376 K 16 f. Kiskereki 152 K 94 f. Kiskoles 236 K 32 f. Kisléta 370 K 70 f. Kislónya 284 K 32 f. Kismajtény 260 K 83 fillér. Kismarja 219 K 57 f. Kisnamény 336 K 57 fillér. Kispaleske 528 K 44 f. Kisszántó 387 K 54 f. Kisszekerés 400 K 87 f. Kisvarsány 301 K 47 fillér. Klopódia 269 K 99 f. Kóly 392 K 52 f. Komlódtótfalu 418 K 87 f. Komoró 472 K 87 f. Kopócsapáti 548 K 38 f. Kótaj 323 K 34 f. Köbölkút 353 K 38 f. Kölese 389 K 42 f. Kömörő 357 K 06 f. Körösszegapáti 302 K 86 f. Kőszegremete 273 K 02 fillér. Kunágota 122 K 07 f. Kuncsorba 500 K 03 f. Laskod 343 K 33 f. Lázári 340 K 67 f. Less 555 K 49 fillér. Radnalippa 386 K 08 f. Lórántháza 319 K 28 f. Lövé 512 K 33 f. Lövépetri 447 K 40 f. Lugos 499 K 25 fillér. Maesola 491 K 93 f. Magosliget 1913 I. f. hátr. 462 K 48 f., 1913 II. f. 476 K 79 f., összesen 939 K 27 f. Magyarhomorog 63 K 17 f. Magyarkakucs 425 K 82 f. Majtis 421 K 33 f. Makkosjánosi 403 K 53 fillér. Mánd 524 K 21 f. Mándok 350 K 43 f. Márokpapi 414 K 18 f. Mártonfalva 520 K 29 fillér. Matolcs 379 K 39 f. Mátyus 516 K 24 f. Méhtekek 436 K 80 f. Mérk 342 K 60 f. Mezőtelegd 354 K 48 f. Mezőtelki 1913 I. f. 363 K 86 f., 1913 II. f. 321 K 56 fillér, összesen 685 K 42 f. Mezővári 226 K 98 f. Micske 375 K 81 f. Mihálydi 500 K 22 f. Mikola 166 K 96 fillér. Milota 323 K 97 f. Misztótfalu 396 K 15 f. Mogyorós 415 K 64 f. Munkács 126 K 29 f. Nábrád 316 K 33 f. Magyar 310 K 38 f. Nagybégány 1913 I. f. hátr. 602 K 72 f., 1913 II. f. 452 K 04 f., összesen 1054 K 76 f. Nagydobos 291 K 61 f. Nagygéc 428 K

65 fillér. Nagyhodos 494 K 08 f. Nagykolcs 341 K 17 fillér. Nagymajlát 347 K 33 f. Nagymuzsaly 291 K 82 fillér. Nagyszántó 334 K 79 f. Nagyszekerés 415 K 71 fillér. Nagytarna 480 K 02 f. Nagyvarsány 373 K Nagyfalva 68 K 24 f. Nevetlenfalva 375 K 16 f. Nagybocskó 789 K 80 f. Nyiracsád 528 K 62 f. Nyirbogdány 416 K 91 f. Nyirmada 274 K 79 f. Nyirmeggyes 111 K 06 f. Nyüved 298 K 72 f. Nagybecskerek 67 K 80 f. Ófehértó 369 K 75 f. Ópályi 450 K 19 f. Ombod 214 K 02 f. Oros 445 K 16 f. Ottomány 174 K 02 fillér. Óvári 155 K 22 f. Ór 359 K 44 f. Mezőladány 477 K 25 f. Örvénd 276 K 87 f. Pankota 272 K 02 fillér. Panyola 109 K 79 f. Pap 422 K 01 f. Papos 556 K 86 f. Patóháza 435 K 39 f. Pelbárthida 402 K 40 f. Penyige 443 K 05 f. Péterfalva 505 K 21 f. Szentpéterszeg 143 K 87 f. Pettyén 387 K 47 f. Piriese 429 K 69 f. Piskolt 299 K 34 f. Pocsaj 23 K 27 f. Poklostelek 296 K 80 f. Pósalaka 428 K 80 f. Pusztadaróc 483 K 21 f. Pusztatold 1913 I. f. 200 K 69 f., 1913 II. f. 302 K 24 f., összesen 502 K 93 f. Pusztajlak 443 K 86 fillér. Rád 479 K 54 f. Rajnaújfalu 179 K 35 f. Rákóczifalva 522 K 55 f. Ramocsaháza 461 K 46 f. Rápolt 496 K 28 f. Remete 426 K 09 f. Resicabánya 439 K 69 f. Ricsé 574 K 69 f. Rohod 324 K 29 f. Rozsály 539 K 76 f. Salánk 122 K 05 f. Békéssámson 507 K 07 f. Sáp 92 K 92 f. Sáránd 236 K 89 fillér. Sarkadkeresztúr 299 K 15 f. Sárköz 454 K 92 fillér. Sárközújlak 564 K 07 f. Sárosoroszi 397 K 95 f. Sényő 463 K 37 f. Sima 437 K 08 f. Som 158 K 83 f. Sonkád 133 K 71 f. Sonkolyos 473 K 42 f. Beregsurány 485 K 46 f. Szabolcs 375 K 92 f. Szakáll 403 K 80 f. Szakoly 472 K 07 f. Szamosbecs 350 K 67 fillér. Szamosdob 292 K 03 f. Szamoskoród 515 K 21 fillér. Szamosújlak 427 K 48 f. Szaniszló 416 K 91 fillér. Szárazberek 345 K 33 f. Székely 404 K 64 f. Szemlak 253 K 66 f. Szentjános 165 K 58 f. Szentjób 396 K 62 f. Szentleányfalva 333 K 66 f. Szentmiklós (Kraszna) 518 K 55 f. Széplak (Berettyó) 428 K 27 f. Szerep 147 K 34 f. Szigetfalva 428 K 41 f. Szentheléna 512 K 62 f. Tákos 344 K 02 f. Tamásváralja 386 K 54 fillér. Tamásda 322 K 47 f. Tass 415 K 03 f. Tatárfalva 447 K 18 f. Tekeháza 440 K 22 f. Nyirtét 346 K 03 f. Tiszaadony 212 K 36 f. Tiszabecs 105 K 89 fillér. Tiszaeszlár 177 K 17 f. Tiszakeresztúr 513 K 78 f. Tiszakóród 312 K 70 f. Tizsakürt 75 K 81 fillér. Tiszalök 212 K 51 f. Tizapolgár 255 K 22 fillér. Tizaszalka 211 K 57 f. Tizaug 238 K 16 fillér. Tizaujhely 562 K 50 f. Tizaujlak 393 K 84 fillér. Tiszavid 248 K 97 f. Tizstaberek 463 K 54 f. Tivadar (Bereg) 491 K 89 f. Tivadarfalva (Ugocsa) 478 K 68 f. Tóti 434 K 17 f. Tunyog 279 K 97 f. Túrterebes 393 K 02 f. Tura 238 K 64 f. Tuzsér 381 K 43 fillér. Tizsaszentmárton 375 K 06 f. Ujfehértó 1913 I. f. é. 68 K 52 f. II. f. é. 173 K 80 f.

242 K 32 f. Ujléta 350 K 60 f. Uszka 430 K 33 f. Vaja 277 K 64 f. Vajda 175 K 10 f. Vámfalu 308 K 24 fillér. Vámosatya 188 K 19 f. Vámosoroszi 344 K 73 fillér. Váncsod 238 K 03 f. Vasmegyer 368 K 80 f. Vedresábrány 594 K 66 f. Vencsellő 227 K 20 f. Verbőc 415 K 28 f. Vértes 293 K 55 f. Vetés 245 K 53 f. Vitka 227 K. Zápszony 156 K 71 f. Biharzsadány 164 K 88 f. Zsáka 78 K 26 f. Zsarolyán 600 korona 27 fillér.

Felkérem az illetmény-jogosult nagytiszteletű lelkész urat, hogy a külön is vett felhívás szerint méltóztassanak a nyugta kiállítását körül eljárni.

Debrecen, 1913 július hó 7.

Rózsa Sándor,
egyházker. pénztárnok.

A lelkészi korpótlék kimutatása.

A folyó év második felére esedékes lelkészi korpótlék a következő tételekben van utalványozva:

I.

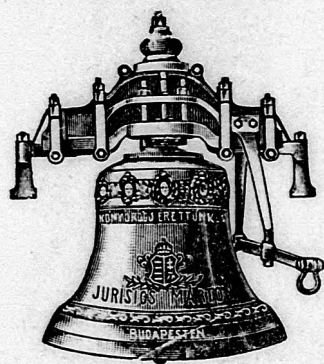
Tiszaszalók 400 K. Ajak 200 K+200 K. Albis 400 K. Amac 400 K. Angyalos 200 K. Ant 400 K. Apa 400 K. Apagy 400 K. Apátkeresztúr 200 K+200 K. Aranyosmegyes 400 K. Árpád 400 K. Ártánd 400 K. Asztély 400 K. Atya 400 K. Abádszalók 202 K 66 f+197 K 34 f. Avasújváros 200 K+200 K. Agya 200 K+200 K. Álmosd 200 K+200 K. Bábonny 400 K. Bácsaranyos 400 K. Badaló 400 K. Bajj 400 K. Báka 400 K. Balazsér 312 K 19 f+87 K 81 fillér. Balsa 200 K. Gádoros 400 K. Barabás 400 K. Batiz 400 K. Bányó 400 K. Belényes 400 K. Belényesújfaluk 400 K. Bene 400 K. Benk 400 K. Beregújfaluk 400 K. Beregszászvégaró 400 K. Berettyószentmárton 400 K. Besenyőd 400 K. Beszterec 326 K 76 f+73 K 27 f. Bezdéd 400 K. Biharfélegyháza 400 K. Bilke 200 K+200 K. Bogát 400 K. Bogyoszló 400 K. Borossebes 400 K. Borzova 216 K 22 f+183 K 78 f. Borzsova 400 K. Bótrágy I. f. 200 K, II. f. 400 K. Bökény 380 K 13 f+19 K 87 fillér. Búcsú 400 K. Balkány 142 K 95 f+257 K 05 fillér. Beregrákos 87 K 59 f+312 K 41 f. Bihar-diószeg 31 K 28 f+368 K 72 f. Cégénydányád 400 K. Biharpüspöki 226 K 04 f+173 K 96 f. Bihartorda 200 K+200 K. Csaholcz 400 K. Csaroda 400 K. Császló 400 K. Csatar 200 K. Csécse 375 K 26+24 K 74 f. Csenger 400 K. Csengerbagos I. f. 200 K, II. f. 200 K. Csengerújfaluk 400 K. Csepe 400 K. Cserepeskenéz 400 K. Csermő 200 K. Csétfalva 400 K. Csokaly 400 K. Csomaköz 400 K. Csonkapapi 400 K. Csorvás 200 K. Dabole 400 K. Danesháza 200 K. Dara I. f. 200 K, II. f. 400 K. Darnó 400 K. Daróc 200 K. Darvas 200 K. Déda I. f. 200 K, II. f. 400 K. Demecser 400 K. Dengeleg 400 K. Dobra 400 K. Dolha 400 K. Domahida 395 K 01 f+4 K 99 f. Döge 42 K 82 f+357 K 18 f. Erdőhegy 100 K+100 K. Élesd I. f. 200 K, II. f. 400 K. Encsencs 400 K. Eperjeske 400 K. Érendréd 400 K. Érkeserű 400 K. Érkörtvélyes 400 K. Értarcsa 400 K. Erdőgyarak 400 K. Esztár 13 K 10 f+386 K 90 f. Fehérgyarmat

29 K 94 f+370 K 06 f. Fábánháza 400 K. Fancsika 200 K. Feketeardó 400 K. Feketepatak 400 K. Felsőábrány 400 K. Fenes 200 K. Fényeslitke 400 K. Fertőszalmás 400 K. Forgolány 400 K. Fornos 200 K. Fugyi 400 K. Fugyivásárhely 200 K. Fülöp 400 K. Fülöpdaróc 400 K. Gelse 200 K. Felsőbánya 200 K+200 K. Furta 159 K 48 f+240 K 52 f. Gáborján 400 K. Gálospetri 400 K. Gebe 400 K. Géberjén 400 K. Gelénes 400 K. Gemze 400 K. Géres 200 K. Geszteréd 200 K. Gödényháza 400 K. Gulács 200 K. Gút 400 K. Geszt 200 K+200 K. Gyorok 400 K. Győrtelek 400 K. Gyulaháza 400 K. Gyulaj 200 K. Gyügye 200 K. Gyüre 400 K. Gyanta 200 K+200 K. Hajdudorog 400 K. Halmi 400 K. Harangláb 400 K. Hegyközkovácsi 400 K. Hegyközpályi 400 K. Hegyközsáldobágy 400 K. Hegyközújkak 400 K. Hermánszeg 400 K. Hertelendyfalva 200 K. Hettyen 400 K. Hodász 400 K. Homok 345 K 58 f+54 K 42 fillér. Hajdubagos 95 K 02 f+304 K 98 f. Hencida 200 K+200 K. Ilk 400 K. Iriny 395 K 98 f+4 K 02 f. Izsnyéte 400 K. Hosszúmező 200 K+200 K. Kemecse 35 K 67 f+364 K 33 f. Jákóhodos 400 K. Jánd 400 K. Jármi 400 K. Királydaróc 200 K. Kenderes 200 K+200 K. Kisar 233 K 90 f+166 K 10 f. Kállósemjén 400 K. Kaplony 400 K. Kántorjánosi 400 K. Kanyár 400 K. Kékese 400 K. Kérsemjén 400 K. Ketz 400 K. Kigyós 400 K. Kisbégány 400 K. Kiskereki 400 K. Kiskolcs 400 K. Kisléta 400 K. Kislónya 400 K. Kismajtény 400 K. Kismarja 400 K. Kisnamény 400 K. Kispelcske 343 K 13 f+56 K 87 f. Kisszekerés 400 K. Kisvarsány 400 K. Klopódia 200 K. Kóly 400 K. Komoró 400 K. Kopócsapáti 303 K 25 f+96 K 75 f. Kótaj 400 K. Köbölkit 200 K. Kölese 200 K. Kömörő 400 K. Köröszegapáti 400 K. Körösszegremete 400 K. Kunágota 400 K. Kuncsorba 400 K. Kisvárdá 106 K 59 f+293 K 41 f. Kunmadaras: Medgyaszay Gyula 19 K 10 f+380 K 90 f. Kövendi Dénes 19 K 10 f+380 K 90 f. Laskod 400 K. Lázari 400 K. Less 293 K 02 f+106 K 98 f. Radnalippa 200 K. Lorántháza 200 K. Lövépetri 400 K. Lugos 200 K. Magyarakucs 400 K. Majtis 400 K. Mákkosjánosi 400 K. Mánd 200 K. Mándok 200 K. Mártonfalva 200 K. Matoles 200 K. Méhtelek 200 K. Mérk 400 K. Mezőtelegd 200 K. Mezővári 400 K. Micske 400 K. Mihálydi 200 K. Mikola 400 K. Milota 400 K. Misztótfalu 400 K. Mogyorós 400 K. Munkács 400 K. Magyarcsanád 158 K 81 f+241 K 19 f. Margitta 239 K 92 f+160 K 08 f. Mezőgyán 47 K 63 f+352 K 37 f. Mezőhegyes 200 K+200 K. Mezősas 99 K 55 f+300 K 45 fillér. Nábrád 400 K. Mikepércs 200 K 12 f+199 K 88 fillér. Nagygéc 400 K. Nagyodos 400 K. Nagylónya 400 K. Nagymajltáh 400 K. Nagymuzsaly 400 K. Nagytarna 400 K. Nagyvarsány 400 K. Nagyfaluk 400 K. Nevetlenfaluk 400 K. Nyiracsád 342 K 76 fillér+57 K 24 f. Nyirbogdány 400 K. Nyirmada 400 K. Nyirmegyes 400 K. Nyüved 400 K. Nagybecskerek 400 K. Ópályi 400 K. Oros 400 K. Ottomány 400 K. Óvári 400 K. Nagykároly 200 K+200 K. Nagypalád 200 K+200 K. Nagyrév 200 K+200 K. Orosháza 100 K+100 K. Ór 400 K. Örvénd 200 K. Nagyszöllős 200 K+200 K. Nagyvárád: Sulyok István 210 K 90 f+189 K 10 f., Csák Máté: 216 K 84 fillér+183 K 16 f. Nyirbátor 200 K+200 K. Nyiregyháza 200 K+200 K. Pankota 400 K. Pap

400 K. Papos 286 K 28 f+113 K 72 f. Patóháza
400 K. Pelbárhida 400 K. Penyige 400 K. Péterfalva
389 K 58 f+10 K 42 f. Szentpéterszeg 400 K. Pettyén
200 K. Piricse 400 K. Piskolt 400 K. Pocsaj 400 K.
Poklostelek 200 K. Pósalaka 400 K. Pusztajlak
400 K. Paptamási 63 K 25 f+336 K 75 f. Tiszarád
400 K. Rákóczyfalva 354 K 91 f+45 K 09 f. Ra-
mocsaháza 400 K. Rápollt 400 K. Remete 400 K.
Resicabánya 250 K 63 f+149 K 37 f. Ricse 400 K.
Rohod 200 K. Rozsály 320 K 48 f+79 K 52 f. Salánk
400 K. Békéssámon 385 K 87 f+14 K 13 f. Sáp
400 K. Sáránd 200 K. Sarkadkeresztúr 400 K. Sárköz
400 K. Sárközújlak 270 K 87 f+128 K 13 f. Sáros-
oroszi I. f. 200 K, II. f. 400 K. Sényő 400 K. Sima
200 K. Som 400 K. Sonkád 400 K. Surány 400 K.
Szabolcsveresmart 21 K 33 f+178 K 67 f. Szalárd
32 K 67 f+367 K 33 f. Szamossályi 207 K 44 f+192 K
56 fillér. Szalacs — K 48 f+399 K 52 f. Szabolcs
200 K. Szakál 200 K. Szakoly 200 K. Szamosbees
400 K. Szamosdob 400 K. Szamoskóród 369 K 58 f+
30 K 42 f. Szamosújlak 400 K. Szaniszló 400 K.
Szarazberek 400 K. Szemlak 200 K. Szentjános 400 K.
Szentleányfalva 400 K. Krasznaszentmiklós 362 K
90 fillér+37 K 10 f. Széplak 400 K. Szerép 400 K.
Szigetfalu 400 K. Szentheléna I. f. 174 K 77 f, II. f.
374 K 77 f+50 K 46 f. Szapárfalva 200 K+200 K.
Szatmárkökötő 104 K 39 f+295 K 61 f. Tenke
18 K 33 f+381 K 67 f. Tákos 400 K. Tamásváralja
400 K. Técső 200 K+200 K. Tamáshida 400 K. Tass
400 K. Tépe 100 K+100 K. Tiszabura 134 K 49 f+
265 K 51 f. Tiszaderzs 217 K 22 f+182 K 78 f. Tiszad-
ob 200 K+200 K. Tiszaadony 400 K. Tiszabees
I. f. 200 K, II. f. 400 K. Tiszaigar 122 K 93 f+
277 K 07 f. Tiszakeresztúr 372 K 44 f+27 K 56 f.
Tiszakóród 200 K. Tiszainoka 200 K+200 K. Tisza-
kürt 400 K. Tiszalök 400 K. Tizakercesény I. f.
125 K 22 f, II. f. 125 K 22 f+349 K 56 f. Tisza-
szalka 400 K. Tiszaug 400 K. Tiszaújhely 275 K+
125 K. Tiszaújlak 400 K. Tivadar 200 K. Tóti 400 K.
Tunyog 400 K. Túrterebes 200 K. Tuzsér 400 K.
Tiszaszentmárton 400 K. Tiszaszentimre 146 K 94 f+
253 K 06 f. Torontálvásárhely 193 K 05 f+206 K 95 f.
Ujfehértó 200 K. Uszka 200 K. Ujszentes 200 K+
200 K. Vaja 400 K. Vajda 400 K. Vámosatya 400 K.
Vámosoroszi 200 K. Váncsod 400 K. Vasmegyer
200 K. Vedresábrány 210 K 69 f+189 K 31 f. Ven-
cellő 400 K. Verbőcz 400 K. Vértes 200 K. Vetés
400 K. Vitka 400 K. Vadász 233 K 24 f+166 K 76 f.
Zápszony 200 K. Zsadány 400 K. Zsáka 400 K.
Zsurk 200 K+200 K.

II.

Alsóittele 200 K. Arad 400 K. Bagamér 400 K.
Bakonszeg 400 K. Balmazújváros: Szabó Antal
200 K. Ilyés Endre 400 K. Báránd 400 K. Beregszász
400 K. Beregböszörmény 400 K. Berettyóújfalva
400 K. Békés: dr. Márk Ferenc 400 K, Kecskeméthy
Ferenc 400 K. Békésszentandrás 400 K. Biharkeresz-
tes 400 K. Biharnagybajom 400 K. Biharugra 400 K.
Börvely 400 K. Buj 400 K. Csökmő 200 K. Debre-
cen: Dicsőfi József 400 K, K. Tóth Kálmán 400 K,
Jánosi Zoltán 400 K, Szele György 400 K. Derecen
400 K. Derecske 200 K. Dévaványa 400 K. Doboz
400 K. Dombrád 400 K. Érmihályfalva 400 K.
Érsemjén 400 K. Feketegyarmat 400 K. Földes 400 K.
Füzesgyarmat 400 K. Gát 400 K. Gáva 400 K.
Gégény 400 K. Gyoma: Harsányi Pál 200 K, Dombó
Béla 200 K, Gyula 400 K. Hajduböszörmény: Szol-
nok Gerzson 400 K, Marjai Péter 400 K. Hajdu-
hadház 400 K. Hajdunánás 400 K. Hajdusámon
400 K. Hajduszoboszló: Demjén Ferenc 400 K,
Bélteky Lajos 400 K. Hajduszovát 400 K. Hódmező-
vásárhely: Losonczy Endre 400 K, Tereh Gyula
200 K, Györfy József 400 K, Papp Imre 400 K,
Szeremley Sámuel 400 K. Hosszúpályi 200 K. Huszt
400 K. Ibrány 400 K. Igazfalva 200 K. Kaba 400 K.
Karcag: Madarász Imre 400 K, Török Vince 200 K.
Kispalád 400 K. Kispereg 400 K. Kisújszállás: Nagy
István 400 K, Török Imre 400 K. Kocsord 600 K.
Kokad 200 K. Komádi 400 K. Körösladány 400 K.
Körösnagyharsány 200 K. Köröstarcsa 400 K. Köte-
gyán 400 K. Kunhegyes: S. Nagy Isván 400 K,
Maklár Károly 400 K. Makó: Nagy Károly 400 K,
Bereczky László 400 K. Máramarossziget 400 K.
Mátészalka 400 K. Mezőberény 400 K. Mezőtúr:
Murányi János 400 K, Csomasz Dezső 400 K. Mosnica
200 K. Nagybánya 400 K. Nagybodófalva 400 K.
Nagyecsed 400 K. Nagyhalász 400 K. Nagykálló
400 K. Nagykereki 400 K. Nagykikinda 400 K.
Nagyrábé 400 K. Nagyszalonta: Böszörményi Lajos
400 K, Széll Kálmán 400 K. Nagyzerind 400 K.
Nádudvar 400 K. Nyirpazony 400 K. Olcsvaapáti
200 K. Öcsöd 400 K. Pancsova 200 K. Pátroha 400 K.
Porcslama 400 K. Püspökladány 400 K. Sarkad
400 K. Sárrétudvari 400 K. Szamoskrassó 200 K.
Szamosszeg 200 K. Szatmárcseke 400 K. Szatmárhegy
400 K. Szatmárnémeti 400 K. Szeged 400 K. Szeg-
halom 400 K. Szentes 400 K. Szernye 400 K. Szinér-
váralja: 400 K. Tarpa 400 K. Temesvár 400 K.
Tetétlen 400 K. Tiszabercel 400 K. Tiszacsege 400 K.

Jurisics Márton

fúvó-, szerszám-, harangöntőde- és felszerelő gyár

Budapest, VI. ker. Rózsa; utca 51/53 szám.

Szállítok tiszta tömör érees hangú harangokat, Pozdech-féle forgatható öntött-
vas koronával szerelve. Elvállalom kikopott esapoknak, esapágyaknak javítását.
Készítek, fúvókat, kovács-tűzhelyeket, emelő-esigafejeket, láncos és esaváros
esigákat, furógépeket, ültőt, satut, s minden e szakba vágó munkát. Minden-
nemű gépmunkát készítek rajz vagy méret után. Jutányos árak, pontos és
tisztességes kiszolgálás. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tiszadada 400 K. Tiszaföldvár 400 K. Tiszaroff 200 K. Tizzasas 400 K. Tizzaszöllös 400 K. Török-szentmiklós: Kutas Bálint 400 K, Olajos Pál 400 K. Türkeve: Szabó Sándor 400 K, Harsányi Sándor 400 K. Tyukod 400 K. Vámospécs 400 K. Vásárosnamény 400 K. Végvár 200 K. — A különböző pénztárból folyósított korpótlék nyugtázására megfelelő szövegezésű nyugta-lap küldeteli szét. Méltóztassanak az érdeklét nt. lelkész urak erre a distinkcióra figyelemmel lenni.

Debrecen, 1913 július 10.

Rózsa Sándor,
egyházk. pénztárnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lelkészcímzés.** A hajdúszoboszlói egyházközség a megüresedett lelkészi állást folyó hó 6-án töltötte be, meghíván arra Balmazújváros agilis lelkészét, Szabó Antalt, óriási többséggel. A hajdúszoboszlói hívek ezzel a választással fényesen megcáfolták azt a balhangzású példabeszédet: hogy nemo propheta in patria sua. A szerencsés választásért őszintén gratulálunk a szoboszlói híveknek s örömlüknek adunk kifejezést, melyet azért éreznünk, hogy immár Hajdúszoboszlón minden nagyobb emóció nélkül meg lehetett ejteni a lelkész-választást. Isten áldása kísérje az új állomáson is a megválasztott lelkész barátunkat.

Jelölés a római jogi tanszékre. A budapesti tudományegyetemen üresedésben levő római jogi tanszékre megírtént a jelölés. A jogi kar a nyolc pályázó közül a következőket jelölte: első helyen Helle Károly dr. kolozsvári egyetemi rendes tanárt, második helyen Metz Balambér dr. kolozsvári egyetemi magántanárt, harmadik helyen Pázmány Zoltán dr. pozsonyi kir. jogakadémiai tanárt. A kinevezés nem sokára meglörténik, mert a katedrát már a jövő tanév elején el kell foglalni.

Jakab Ödön ünneplése. Szép ünneplésben részesítette a sepsiszentgyörgyi nőegyesület Jakab Ödön író, a Kisfaludy- és a Petöfi-Társaság rendes tagját. Tiszteletére esti ünnepet rendeztek, amelyen a város közönségének színe-java résztvett. A műsort Jakab Ödön műveiből válogatták össze és az ünnepelt író nagy tetszés mellett olvasta föl humoros novelláját. Előadás előtt Kelemen Lajos vármegyei főügyész szép beszéd kíséretében nyújtotta át a közönség adományát, egy ezüst babékoszorút.

Nyilvános köszönet. A klopódiai református egyház hálás köszönetét fejezi ki mindazoknak az egyházaknak, egyháztagnak s különösen lelkész uraknak, amelyek és akik a megindított országos gyűjtés alkalmával új temploma javára szívesek voltak áldozataikat meghozni. A klopódiai templom javára a következő helyekről jöttek szíves adományok: Nagyszered 50 K. Végvár 32 K. Hódmezővásárhely 20 K. Dunaszentilona 18 K 60 f. Nagybecsekrek, Nagydorog 12 K. Tarcal 11 K 31 f. Resicabánya, Nagykőrös, Szigetfalu, Szentés, Köröstarcsa 10 K. Debrecen 9 K 88 f. Öcsöd 6 K. Alsórákos 5 K 99 f. Beregrákos 5 K 30 f. Maradék, Érkört vélyes, Szatmárnémeti, Cegléd, Kiskunhalas, Szeged, Hatvan 5 K. Tizzasas 4 K 90 f. Oláhdellő 4 K 48 f. Búdszentmihály, Törökszentmiklós, Kunmadaras, Hajdúhadház, Pocsaj 4 K. Szalafő 3 K 36 f. Daruvár, Miskolc, Nánás, Vukovár 3 K. Felsőregmez, Léva 2 K 60 f. Hegyközszentimre, Tiszalök, Makó, Mezősas, Tengőd, Uray Sándorné, Laskó, Bacsfeketehegy, Homonna, Kaba, Bátka, Ártánd, Felsőméra, Fehéregyháza, Sajóecseg, Kutas, Szemlak, Szilágypér, Tiszadob, Mezőtelegd, Bicske, Fogaras, Csenger, Tetetlen 2 K. Erdőhorváti, Nagyrozvágy 1 K 50 f. Miklósy Géza 1 K 40 f. Gégény, Nagyálló, Tabajd, Nagykereki, Keérsemlén, Füzerradvány, Felsőireg, Nagybodófalva, Szerencs, Pécs, Edelény, Duna-szentbenedek, Boldogfalva, Adorján, Igrici, Türr, Nagyodos, Balatonkövesd, Vértessedoboz, Mezőpanit, Biharnagybajom, Moha, Mezőtelki, Csököly, Nyiribrony, Kővárhosszúfalva, Szürte, Tiszabecs 1 K. Göncruszka 70 f. Összesen 399 K 12 fillér.

Kosdy János,
református h. lelkész.

Harmonium, Hegedűk, Tárogatók

és a többi hangszereket általánosan elismerve legjobban szállít

Magyarország legnagyobb hangszergyára, Stowasszer J.

csász. és kir. udvari szállító, színházak, zeneakadémiák, iskolák és a hadsereg szállítója, a RÁKÓCZITÁROGATÓ feltalálója,

BUDAPEST

II. LÁNCID-UTCA 5. SZÁM.
GYÁR: ÖNTŐHÁZ-UTCA 3. SZ.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Régi hangszerek vétele és becserélése. 0000

ÁRJEJYZÉK minden egyes hangszerről külön küldetik.

Egyházmegyei tisztújítás Amerikában. A magyarországi református egyház mindkét amerikai egyházmegyéjében évenként történik a tisztújítás. A „keleti“ amerikai egyházmegyében június hónapban volt a szavazás s a jövő 1914—1916-iki ciklusra újból *Kuthy* Zoltán newyorki lelkész az esperes; míg az egyházmegyei jegyzői állásra új szavazatot rendeltek el a két legtöbb szavazatot nyert *Szabó* László utazó-lelkész és *dr. Nánássy* Lajos perth amboy lelkész között.

Mozi a pedagógia szolgálatában. A londoni iskolaszék elhatározta, hogy a kinematográfiát a tanítás praktikus segédeszközei közé sorozza be, mint a szemléltető oktatás új és célszerű módszerét. Egyelőre csak kísérletképen, ámbár így is széles alapon óhajtják igénybe venni és az eredménytől teszik függővé, hogy tényleg alkalmas-e a mozi a pedagógiának komoly szolgálatok teljesítésére: ez esetben általánosítják és a tanítás rendszeres szolgálatába vonják. Egyelőre csak hat iskola nagytermében lesznek kinematográfiai előadások, napjában négyszer. A kiválasztott iskolák termei ezer gyermek befogadására alkalmasak. Minden előadás ötven percig tart és ez a mód naponként négyezer gyermeknek nyújt alkalmat arra, hogy a filmek segítségével tartott szemléltető előadáson részt vehessen. A terv úgy van megcsinálva, hogy minden csoport meghatározott napokon és órákon vehet részt az előadásokon, úgy, hogy pontosan a többi tantárgyhoz sorozhatja tanrendjén a diák a fehér vászon által előadott tanórát is. A tervet kidolgozó bizottság már több ajánlatot kapott a filmgyárosoktól. Ezekből kiszámíhatták, hogy hat heti kísérleti idő alatt az egész experimentum, beleszámítva a kölcsönkapott apparátusért járó díjat, a gépész honoráriumát és a filmekért fizetendő összeget, körülbelül 2400 korona költségbe kerül. Egy előadás tehát, amelyen ezer gyermek vesz részt, húsz koronába kerül, ami — ha pedagógiai szempontból beválik a kísérlet — nem volna drágának mondható. Az előadás tartama alatt semmiféle szóbeli magyarázatot nem tartanak, mivel ezt célszerűnek találták. A gyermekek egész figyelmét a látható előadásra óhajtják koncentrálni, ellenben a tanároknak kötelességük, hogy előadás előtt és után az előadandó és előadott képekhez magyarázattal szolgáljanak.

Érvénytelenített lelkészi oklevél. A magyarországi református egyház amerikai keleti egyházmegyéjének fegyelmi bírósága a június hó 16-án Philadelphiában tartott ülésén egyhangúlag érvénytelennek nyilvánította *Gerenday* László volt newyorki segédlelkész első lelkészképesítő vizsgálati bizonyítványát s a végzést eljárás végett felterjesz-

tette az egyetemes konventre. *Gerenday*t a konventi elnökség az amerikai hazai misszióhoz küldte ki, de innen átpártolt a presbiteriánus misszióhoz, majd innen az amerikai német misszió szolgálatába szegődött.

— A „**Vasárnapi Ujság**“ július 13-iki száma egész sereg érdekes képet közöl *Márkus* Emilia hüvösvölgyi villájáról, a délvidéki árvizről, a hét különböző aktualitásáról. *Pekár* Gyula a rejtelmes *Bretagner*ről ad érdekes közleményt szép képekkel, *Pásztor* Árpád a szadagorai esoda-rabbi otthonát mutatja be, *Lénárt* Róbert finom angolországi rajzokat hoz. Szépirodalmi olvasmányok: *Kvassy* Ede regénye, *Dulka* Ákos, *Kárpáti* Aurék és *Lovász* Károly versei, *Földi* Mihály novellája. Egyéb közlemények: *Oláh* Gyula cikke az ötvenes évek hazafias mozgalmairól, *Chernel* István cikke *Chernel* Mihályról, XVIII. századi híres magyar katonáról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „**Vasárnapi Ujság**“ előfizetési ára negyedévre *öt korona*, a „**Világkrónika**“ -val együtt *hat korona*. Megrendelhető a „**Vasárnapi Ujság**“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a „**Képes Néplap**“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre *két korona 40 fillér*.

Különösen templomfestéseknél felhívjuk olvasóink figyelmét *Schuller* vállalatára Debrecen, Simonffy-utca 25. sz. Telefon 806. Költségvetés díjtalan.

Felelős szerkesztő: FERENCZY GYULA Dr.

Munkatársak: Soltész Elemér, dr. Veress István.

Pályázat

hirdetetik a sárrétudvari-i református egyház nagyobb leányiskolai segédlelkész-tanítói állásra.

Javadalom: 1. Kézpénz. 2. Termény (búza s árpa) megváltva. 3. Iskolás leányok tanításáért. 4. Földjövedelem (27 kat. hold 1137 □-öl szántó s 2 kat. hold 1017 □-öl kaszáló után). 5. Legelő-illetőség. Összesen 2292 korona 95 fillér.

Tisztességes lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamra kerttel s melléképületekkel.

Kötelesség: Mint tanító vezeti az V—VI. leányosztályt az egyházkerületi tanterv szerint s az ismétlős-leányokat oktatja; mint segédlelkész a kanonikus órákat végzi; úrvacsoraosztásnál lelkésznek segítkezik s bárminemű akadályoztatása esetén mindenkor helyettesíti.

THURZÓFÜRED

A déli szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölniezbánya. 572. m. Posta és távirda helyben. ELSŐRANGU KLIMATIKUS GYÓGYHELY. Vízgyógyintézet, vizkurák, inhallációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, villanyozás és massage. Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, anyagesere és más egyéb bajok ellen. Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás. Kítűnő konyha és olesó ellátás. Elő és utóidényben 30, július elejétől 6 hetit tartózkodás után 30 százalék árengedmény. Szobák egész idényre olesó átalányárban bérelhetők. Állandó fürdőorvos

Dr. Vladár Lajos. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Jegyzet. 1. Állami adót 15 hold után a segéd-lelkész tanító fizet. 2. Termények megváltási árara mindig az előző évi augusztus 1-sői ár a kötelező 1904. évi augusztus 21-iki gyűlés 73. sz. határozata szerint. 3. Korpótlék az államtól.

Pályázhatnak tanítói oklevéllel bíró, legalább is első lelkész-képességi vizsgát tett segédlelkészek.

Pályázati határidő július hó 31. Vasút, posta helyben. Állás szeptember 1-re elfoglalandó.

Elválasztott beruházás címén elődnek 30 koronát megfizetni kötelezett lesz.

Kellően felszerelt kérvények határidőre alulírottakhoz küldendők.

Sárrétudvari, 1913 július 7.

Szabó Imre,

lelkész, iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A nagyváradai református tanítónőképző-intézetnél az 1913–14-ik iskolai évre egy ideiglenes helyettes tanítónői állásra pályázatot hirdetek. — Pályázhatnak tanítónőképzőintézetekre, középiskolára, felsőbb leányiskolára vagy felsőbb nép- és polgári iskolára a magyar és német nyelvi, illetve a nyelvtörténeti szakra képesített olyan református vallású nők, akik a tornatanítására is képesek és ezen utóbbi képességüket igazolni tudják. Javadalmazása évi 1000 kor. fizetés és az intézettel kapcsolatos internátusban lakás és teljes ellátás, minek ellenében az internátusban felügyelői teendők végzendők. Tanítandó tárgyak a magyar és német nyelven kívül a torna, összesen heti 20 órában. A megbízatás egy évre szól s az állás legkésőbb 1913 szeptember 5-én elfoglalandó.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények címemre 1913 augusztus hó 29-én déli 12 óráig nyújtandók be.

Nagyvárad, 1913. évi július hó 12-én.

Sulyok István,

ref. esperes, ig.-tanácsi elnök.

Alulírottak a legmélyebb tisztelettel bátorkodunk a Nagytiszteletű lelkész és kántortanítóurakat értesíteni, hogy a pécsi Angster S. és Fia, orgona- és harmonium-készítő cégtől megválva, ismét Egerbe, önálló működésre térünk vissza. Ajánlkozunk a legújabb légnyomatu pneumatikus esőrendszer szerint épült orgonák készítésére. Mindenemü orgonák átalakítását, javítást és hangolását mérsékelt árban és lelkiismeretes pontossággal teljesítünk. Orgonák jókarban tartását az ország bármely részében elvállaljuk. Teljes tisztelettel

Pályázat.

Az ottományi református egyház pályázatot hirdet az újonnan szervezett tanítói állásra.

Fizetés: 1. Egyháztól évi 100 kor. 2. Államtól évi 900 korona.

Kötelesség: Az I–VI. osztályú leányoknak a tiszántúli református egyházkerületi tanterv szerint tanítása és a konfirmándusok és az ismétlőiskolásoknak tanítása.

Ezen állásra református okleveles férfi tanítók pályázhatnak. Pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 1-ig alulírottakhoz küldendők be; az állás folyó évi szeptember 1-én foglalandó el.

Ottomány, 1913. évi július hó 4-én.

Szabó Mihály,

ref. lelkész.

Pályázat.

Az ottományi református egyház pályázatot hirdet orgonista kántor-tanítói állásra.

Fizetés: Rozsváltás 540 kor. Kántori készpénz fizetés 30 kor. Tüzifa-váltás 192 kor., 16 hold föld, javadalmi jegyzőkönyvi értékelés szerint 320 kor. Temetési stóla. Lakás természetben. Kertváltás 20 korona. Az eddig államsegélyből nyert 270 kor. tandíj-váltás ügye az állam által fog az 1913. évi XVI. t.-cikknek megfelelőleg elintéztetni.

Kötelesség: Az I–VI. osztályú fiúknak a tiszántúli református egyházkerületi tanterv szerinti tanítása. Az isteniszteleten az orgonista és kántori teendők végzése, kanonikus órákon és a lelkész akadályoztatása esetén prédikálás, presbiteri jegyzőkönyv vezetése, a konfirmándusok és ismétlősök tanítása.

Ezen állásra református okleveles férfi tanítók pályázhatnak. Próba-énekésre és próba-orgonázásra megjelenők előnyben részesülnek, de az úti-költséget az egyház csak a megválasztottnak téríti vissza. A föld haszonélvezetébe a megválasztott az 1914. évtől kezdve lép.

Cseh István és Fia

orgona- és harmonium-készítők

Egerben,

Kovács János utca
19. szám, saját ház.

Felszerelt pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 1-ig alulírottához küldendők be, az állás folyó évi szeptember 1-én foglalandó el.

Ottomány, 1913. évi július hó 4.

Szabó Mihály,
ref. lelkész.

Pályázati hirdetés.

A piskolti református elemi népiskola újonnan felállított leánytanítóságára pályázat hirdettetik. Javadalom az egyháztól 100 K, az államtól a törvényes kiegészítés. Megfelelő lakás, kerttel. Kötelessége I—VI. leányokat tanítani, a tiszántúli egyházkerület tanterve szerint. Lelkészt, kántort akadályoztatása esetén és kanónikus órákon, továbbá temetések alkalmazásával is helyettesíteni. Ismétlőiskolát tanítani. Szükség esetén az egyházi jegyzőséget díjnélkül tartozik viselni. Személyes megjelenők és orgonázásban jártasok előnyben részesülnek, azonban útiköltségük nem térített meg. Csak férfitanítók pályázhatnak. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények alatt írott lelkészhez küldendők Piskolra július 26-ig.

Ablonczy József,
iskolaszéki elnök.

Pályázat.

A gebei (Szatmár m.) orgonista-kántortanítóóság :
a) *javadalma* : ötven hekt. gabona, tisztán megrostálva, kimérve ; három öl kemény tűzifa beszállítva ; ezek azonban folyó pénzürtékben fizettetnek jelenleg ; tizenkilenc kat. hold jó minőségű szántó föld, adója egyház által fizetve ; hatvan kor. készpénz, nyolcvan-négy kor. állami tandíj-váltás, háromszáztizennyolc korona rendes államsegély (az 1907. t.-c. alapján) ; stóla ; tisztességes lakás, de az udvaron stb. levő fák tanítót nem illetik. Mellékjövedelem lehetséges.

b) *kötelessége* : az egyháztanács által esetről-esetre kijelölendő osztályok vezetése ; az összes kántori és pedig orgonistai teendők végzése ; a III. osztálytól fölfelé mindkétnemű iskolások gyakorlása az egyházi, temetési összes énekekben hetenként szerda és szombat d. u. 2—2 órán ; ifjúsági énekkar szervezése és vezetése ; lelkész helyettesítése szószéken betegség, vagy akadályoztatás esetén ; presbiteri jegyzői tiszt vitele ; különösen megkívántatik az orgonázásban és énekkar (khorus) vezetésében való kiváló jártasság.

Pályázati határidő július 27.

Szigethy Gyula,
ref. lelkész.

Tavaszi, nyári árjegyzék kivonata

Neumann M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító férfi-, fiu- és leánykaruha üzletéből

Egysoros sacco-öltöny

tartós, jó, angol divat cheviotból, divatos minták 38—, 44—, 52—, 58—; Valódi kék cheviotból 44—, 48—, 60— K-ig; Csíkos divat-kamgarnból, pótol mérték szerinti rendelést 66—, 70—, 84— K-ig.

Teljes Ferenc József-öltöny
finom fekete meltonból 86— K.

Jaquet és mellény

fekete Himalaya-cheviotból, legdivatosabb facon, 66— korona.

Egyes fekete dosking nadrág

17—, 24— koronáig.

Divat-nadrág

kamgarnból, 16— K-tól feljebb.

Felöltő

divatos angol sávos vagy kockás cheviotból, bélés nélkül, harangszabas 36— koronától feljebb.

Eredeti angol eső-köpeny
drapszínű gummiszövetből, allómell, Raglán ujjakkal 50— kor.

Felöltő

félbő, mérsékelt haranggal és sarkos bevágással, hosszú facon, kézelő hajtókával v. anélkül, egyszínű szürke Shettland 32—60, K-ig sávos angol Homespun 40—70 K-ig, doubiszövetből 48—90 koronáig.

Kör gallér rövidebb és hosszabb.

Turista-, vadász-, sport-, kerékpár gallér csuklyával v. anélkül, zsolnai loden, minden színben 28—32, vízhatlan teveszőr 26—32—36, zsolnai és angol divat cheviot 28—36—40.

Felöltő ifjaknak 12—16 évesig

Bluzos kosztüm

kék cheviot 20 K, szürke vagy drapp divatszövet, csinos minták selyem csokorral 16 K-tól feljebb.

Vadász-kosztüm, iskola-kosztüm, kétsoros felöltő

6—15 éves leánykáknak, angol divat cheviotból, bélés nélkül 30 K.

Egybeszabott ruhácskák

3—10 éves leánykáknak kék kamgarn-cheviotból, elől üregránccal, sima hátulja, alul plissével, matröz gallér, fehér sujtással, arany gomb lakóvval 28 koronától feljebb.

Norfolk kosztüm

mellénnyel 9—15 éves fiuknak, célszerű kockás vagy divatos szövetekből nadrág pánttal vagy térdnadrág 32 koronától feljebb.

A Nagytiszteletű lelkész urak és a n. é. uri közönség b. figyelmét felhívom 20 éves törv. bejegyzett ..

FÉRFI SZABÓ

cégemre (üzletemre), melyben a leg-elegánsabb angol és magyar divatu uri ruhákat, **papi palástokat** és **fővegeket**, sikkes vasuti és katonai egyenruhákat készítek.

Tartalékos tisztek, tisztjelöltek és egyéves önkéntesek teljesen előírás szerint lesznek felszerelve.

++ Teljes tisztelettel ++

Prelovszky András
papi, egyenruha és uri szabó
Debrecen, Kossuth-u. 4.

Tintner J. E.

kaucuk- és fémbélyegző-gyár és véső műintézete Budapest IV. Kigyó-tér 5 sz.

Készít mindennemű címtáblákat zománcból, sárga- és vörösréz-ből, horgany és rézöntvényből raktáron tart számozó és keletjelző bélyegzőket. Zománc táblákat mindennemű felirattal. Zománc és vésett számokat. Pleh chablanokat bélyegző, vánkosoakat és bélyegző festéket, ugyszintén kimoshatatlan ruhajelző tintát fehéreműek jelzésére. :: :: :: ::

BUTOR

részletre és készpénzért igen jutányos árbán kapható **Kovács Mihály** butoraktárában **Budapest, VII., Óvoda-u. 44.** (Garay-tér sarok). E lapra hivatkozók 10 százalék árengedményben részesülnek.

HA OLCSON

(partieban) akar vásárolni
: közel a vonathoz :
uri, női divat, rövidáru, bluz,
pongyola, gyermek-ruhaszővet,
delain, kreton, ernyő,
harisnya és fűzőkülönlegeségeket
állandó alkalmi árbán kaphatja

REICHMANN

DIVATÁRÚHÁZÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 85.

a Royal-kávéházzal szemben.

Egyházi tisztviselők külön árkedvezményben részesülnek. — Kívánatra mintákat küldünk bérmentve. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Egyházak,

iskolák, hivatalok, takarékpénztárak és magánfelek részére

gummi- és réz-

bélyegzőket

gyorsan és olcsón készít

ELSŐ DEBRECZENI BÉLYEGZŐGYÁR
Simonffy-u. 5. — Telefon 653.

NYOMTATVÁNYOKAT

SZAKSZERŰ ÉS IZLÉSES KIVITELBEN SZÁLLIT

HERCZEG HENRIK KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
VÁLLALATA 0 0 0 0
DEBRECZEN, SIMONFFY-UTCZA 5.